

عنوان مقاله:

بررسی فقهی قاعده ی ارشاد جاهل و نقش آن در تربیت فرزند

محل انتشار:

فصلنامه فقه و حقوق نوین، دوره 2، شماره 5 (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 13

نویسندگان:

محمدامین سلگی - رشته فقه و مبانی حقوق اسلامی / دانشکده معارف اسلامی و الهیات / دانشگاه امام صادق(ع) / ایران/تهران

محمد حسن گلی شیردار - استاد تمام گروه فقه و مبانی حقوق اسلامی / دانشکده معارف اسلامی و الهیات / دانشگاه امام صادق(ع).

خلاصه مقاله:

قاعده ارشاد جاهل یکی از قواعد عام فقهی است که در فقه کاربرد دارد. براساس این قاعده، ارشاد کسانی که در اصول دین و احکام شریعت جاهل هستند، بر عالمان واجب است. برای اثبات وجوب ارشاد جاهل، ادله دینی و عقلی متعددی وجود دارد که فقهاء به آن استناد کرده اند. ارشاد جاهل به دو قسم تقسیم می شود: ارشاد در احکام و ارشاد در موضوعات. سوال اصلی این پژوهش آن است که قلمرو قاعده ارشاد کجاست و این قاعده در حوزه احکام و موضوعات، چه تکلیفی برای عالمان، نسبت به جاهلان ایجاد می کند و چه نقشی در حکم تربیت فرزندان دارد؟ روش تحقیق این پژوهش براساس نحوه اجرا، توصیفی- تحلیلی می باشد و براساس روش گردآوری اطلاعات، از طریق مراجعه به کتب فقهاء و بررسی آیات و روایات صورت گرفته است. ارشاد جاهل در احکام واجب است اما در وجوب ارشاد در موضوعات نمی توان حکم کلی به وجوب کرد مگر موضوعاتی که در خطابات شرعی توجه ویژه ای به آن ها شده است. امور مهمی مانند جان، آبرو و اموال خطیر که خداوند نسبت به آن ها اهتمام ورزیده است. یکی از کاربرد های مهم قاعده ارشاد جاهل، در موضوع خانواده و تربیت فرزندان می باشد که براساس آن ارشاد فرزندان پس از بلوغ برعهده والدین واجب می باشد. اما استفاده از این قاعده قبل از بلوغ، محل تردید است و صرفا نسبت به احکام و موضوعاتی که برای تادیب و هدایت فرزندان لازم است، می توان حکم وجوب را محقق دانست. همچنین شمولیت قاعده فقط ناظر به والدین نیست بلکه بقیه نهادهای جامعه نسبت به تعلیم کودکان وظیفه دارند. تعلیم بعضی احکام و موضوعاتی که برای تادیب و هدایت فرزندان در سن قبل از بلوغ لازم است، مورد توجه خداوند قرار گرفته است و با توجه به ادله ی فقهی، وجوب ارشاد آن ها فهمیده می گردد.

کلمات کلیدی:

قاعده ارشاد، تربیت، فرزند، جاهل، فقه و حقوق

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1286837>

